REPUBLICA MOLDOVA
Mun. UNGHENI
Judecătoria UNGHENI

HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ

28 martie 2023

În cauza civilă nr. 2c – 19/2022 *(nr. electronic – 2 – 22027952 – 51 – 2c - 28022022),*
având ca obiect cererea de chemare în judecată cu valoare redusă introdusă la 28 februarie 2022, care privește pe

Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS” (reclamant)

împotriva

Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. (pârât),

- *privind încasarea datoriei contractuale şi compensarea cheltuielilor judiciare;*

JUDECĂTORIA UNGHENI,
în numele căreia examinează judecătorul specializat în materie civilă:
Președintele ședinței: Constantin CHILIAN, *judecător*
și Tatiana CHIORESCU, *grefier de ședință*,

- *a desfășurat* ședința de judecată publică în limba română la 9 februarie 2023 și
- *a continuat* soluționarea cauzei în procedură scrisă, deliberând în privat la 20 și 24 februarie 2023, 27 – 28 martie 2023; *în urma căreia*
- *a pronunțat* dispozitivul hotărârii la ultima dată menționată;
- *a înregistrat* cererea de apel depusă de *reclamantul* Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS” la 7 aprilie 2023*, inclusiv*
- având în vedere termenul necesar pentru redactarea hotărârii raportat la volumul excesiv de muncă (cereri repartizate *anul 2021 - 2022* – 2072; *anul 2023* – 630) și numărul suficient de mare al hotărârilor care urmau a fi redactate în perioada zilelor nelucrătoare (concediu de odihnă anual - 10 – 14 iunie; 15 august – 2 septembrie; 20 septembrie – 7 octombrie 2022; concediu de paternitate – 6 – 19 septembrie 2022), problemă generică confirmată de către Parlamentul Republicii Moldova prin nota informativă la Legea nr. 13 din 12 februarie 2021; *în urma căreia*

întocmește hotărârea integrală, cu următorul cuprins:

PARTEA DESCRIPTIVĂ

Pretențiile reclamantului.

1. La 28 februarie 2022, *reclamantul* Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS” (în continuare – „reclamant”) a depus prezenta cerere împotriva *pârâtului* Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. (în continuare – „pârât”).

2. La aceeași dată, cererea a fost repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Constantin CHILIAN. Prin încheierea din 16 mai 2022, judecătorul a constatat că cererea este cu valoarea redusă și a acceptat-o în procedură scrisă. Conform încheierii din aceeași dată, judecătorul a respins asigurarea acțiunii civile (f. d. 28 – 29).

3. La 11 aprilie 2022, reclamantul a depus o cerere de completare a motivelor, care au stat la baza depunerii cererii de chemare în judecată (f. d. 33 – 35).

4. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat:

(1) încasarea din contul pârâtului a datoriei în mărime de 795,50 de lei, evaluați în dolari USD la data achitării; penalității în mărime de 682.567, 92 de lei și diferența de curs în mărime de 612,39 dolari USD;

(2) încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor judiciare, sub forma: (a) taxei de stat în mărime de 20.830 de lei; (b) cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10.400 de lei.

5. Pentru a-și demonstra pretențiile, reclamantul a depus la dosar, în copie, mai multe înscrisuri și a asigurat prezența administratorului pentru a depune explicații.

Pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare. Observațiile pârâtului.

6. Prin încheierea din 16 martie 2022, pârâtul a fost obligat să depună referință în termen de 30 de zile de la data primirii documentelor expediate de judecător și de la încetarea procedurii de urgență (f. d. 26).

7. La 3 mai 2022, pârâtul Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. a depus o referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii civile. Pârâtul a susținut că nu există nicio datorie, iar penalitatea solicitată nu corespunde realității. Mai mult, pârâtul a menționat că pretenția legată de încasarea diferenței de curs se întemeiază pe clauză contractuală neclară. În sprijinul observațiilor, pârâtul a folosit proba cu înscrisuri (f. d. 61 – 105).

8. La 24 mai 2022, reclamantul a răspuns la referința de mai sus, menționând că părțile au avut două tipuri de fapte de comerț, și anume: (a) livrarea produselor petroliere în baza contractului de vânzare – cumpărare; (b) comerț conform principiului – „bani - marfă”. Astfel, datoria pârâtului se bazează pe comerțul menționat în punctul (a) (f. d. 107 – 109).

9. La 26 mai 2022, pârâtul a depus referință, conform căreia plățile au întârziat din cauza situației financiare precare (calamități naturale nefavorabile). Totodată, pârâtul a solicitat desfășurarea unei ședințe de judecată publice cu citarea părților (f. d. 111 – 123).

10. Judecătorul a considerat necesar să desfășoare o ședință de judecată, deoarece a fost necesar să obține anumite clarificări la anumite circumstanțe (*vezi* Covalenco vs Republica

Moldova, 16 iunie 2020, parag. 22). Astfel, conform *art. 276[3] alin. (2) din Codul de procedură civilă,* judecătorul a dispus citarea participanților la proces în ședința din 9 februarie 2023.

Dezbaterile judiciare. Soluționarea cauzei în scris.

11. În clădirea Judecătoriei UNGHENI, mun. UNGHENI, instanța de judecată *a desfășurat* ședința de judecată publică în limba română la 9 februarie 2023, *în prezența următoarelor participanți*:

- Reprezentantul reclamantului, avocatul Tamara CASIAN;
- Reprezentantul reclamantului, administratorul Ion SASU;
- Reprezentantul pârâtului, avocatul Tudor ȚURCANU;

12. După ascultarea participanților de mai sus, judecătorul *a continuat* soluționarea cauzei în procedură scrisă, deliberând în privat la 20 și 24 februarie 2023, 27 – 28 martie 2023; *în urma căreia* a adoptat prezenta hotărâre.

***Mijloacele de probă administrate de către părți și apreciate de instanța judecătorească*;**

13. În timpul ședinței de judecată, judecătorul *a ascultat* explicațiile participanților de mai sus și răspunsurile acestora la întrebările parvenite și *a cercetat* nemijlocit înscrisurile anexate de dosar. Ca rezultat al aprecierii probelor prezentate, instanța de judecată a aplicat standardele procedurale prevăzute la *art. 130 alin. (1) – (3) din Codul de procedură civilă.*

MOTIVAREA INSTANȚEI DE JUDECATĂ

PRETENȚIILE RECLAMANTULUI.

Argumentele participanților la proces.

14. *Reclamantul Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS”* a indicat că și-a executat toate obligațiile față de pârâtul Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. În schimb, ultimul a executat parțial obligația de plată pentru produsele petroliere, rămânând o datorie în mărime de 795,50 de lei. Astfel, pârâtul nu și-a executat cu bună – credință obligațiunile contractuale. În asemenea condiții, datoria pârâtului este formată datorie, penalitate și diferența de curs în cazul produselor procurate.

În continuare, reclamantul a subliniat că forța obligatorie a contractului este aceeași și pentru instanța de judecată, care are sarcina să asigure executarea acestuia în ceea privește clauza penală și clauza privind diferența de curs. Totodată, reclamantul a livrat din start produse petroliere cu o reducere la prețuri față de cele existente la momentul livrării. Astfel, prețul mediu al motorinei și benzinei stabilite la panou la data livrării produselor petroliere se obține o diferență la motorină în valoare de 70.031, 18 lei. Un calcul similar ar fi fost făcut pentru perioada 27 mai 2020 (preț la panou) și 3 septembrie 2021 (data livrării), fiind stabilită o disproporție la prețul motorinei în mărime de 3.090, 56 de lei. Totodată, calculul pentru perioada 31 iulie 2020 (preț la panou) și 28 decembrie 2021 (data achitării) constituie o disproporție în mărime de (a) benzină – 7.310, 43 de lei și (b) 10.088, 36 de lei.

În final, reclamantul a menționat că părțile au avut două tipuri de fapte de comerț, și anume: (a) livrarea produselor petroliere în baza contractului de vânzare – cumpărare; (b) comerț conform

principiului – „bani - marfă”. Astfel, datoria pârâtului se bazează pe comerțul în urma neexecutării contractului de vânzare – cumpărare.

În cadrul dezbaterilor judiciare, avocatul reclamantului a accentuat că prejudiciul cauzat de pârât este mult mai mare decât sumele cerute mai sus. Dovadă a fost făcută prin calculele prezentate în cererea introdusă la 14 aprilie 2022. Relațiile economice între părți este de câțiva ani, iar anterior au mai existat hotărâri anterioare cu privire la încasarea datoriilor. Reclamantul nu a putut deconta suma achitată de pârât în contul penalității, deoarece acesta a transferat, prin virament bancar, ultima parte a sumei datorate.

Reprezentantul reclamantului, administratorul Ion SASU, a explicat că pârâtul procura produsele la o dată menționată, iar facturile erau întocmite la o altă dată.

15. *În motivarea referinței*, pârâtul Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. a solicitat respingerea acțiunii civile.

Pârâtul a sugerat că datoria calculată de reclamant nu corespunde realității, deoarece actul de verificare a decontărilor din 31 martie 2022 demonstrează contrariul. Mai mult, pârâtul a intervenit cu solicitarea de a verifica decontările reciproce și a semna actul de verificare, totuși reclamantul a depus cererea de chemare în judecată. Cu privire la încasarea penalității, pârâtul a subliniat că mărimea acesteia nu corespunde realității, nefiind invocată în acest sens situația reală a decontărilor. De altfel, pârâtul și-a executat obligația integral și a achitat în avans suma de bani. Referitor la diferența de curs, pârâtul a notat că această pretenție derivă dintr-o clauză neclară a contractului încheiat între părți (punctul 3.5). Reclamantul a efectuat un calcul după o tratare unipersonală a acestei clauzei, fără o argumentare convingătoare.

Pârâtul a respins versiunea reclamantului referitor la două tipuri de fapte de comerț, deoarece contractul de vânzare – cumpărare nu a fost rezoluționat. Obiectul principal de activitate al pârâtului este domeniul agricol. În perioada anului 2020, pârâtul a suportat daune materiale considerabile în mărime de 18.440.000 de lei în rezultat calamităților naturale (seceta), ce se confirmă prin actele de constatare a pagubelor din 21 mai 2020 și 6 august 2020. Daunele materiale din anul 2020 au adus întreprinderea în faliment, fiind înaintată de creditori cererea privind intentarea procesului de insolvabilitate. Mai mult, prin raportul din 24 mai 2021, se confirmă situația financiară precară al pârâtului. Circumstanțele respective probează faptul că pârâtul nu a avut intenții de a tărăgănă sau de a întârzia plățile pentru marfa vândută de reclamant, dar imposibilitatea efectuării plăților a fost condiționate de circumstanțe neimputabile întreprinderii.

În cadrul dezbaterilor judiciare, avocatul pârâtul a susținut argumentele de mai sus. Nu a fost negat faptul întârzierii plăților, totuși a sugerat că sancțiunile impuse de reclamant sunt dure.

Legislația aplicabilă speței.

16. Părțile nu au contestat caracterul raporturilor juridice dintre ele, manifestat prin contractul de vânzare – cumpărare a produselor petroliere din 2 februarie 2020. Astfel, reclamantul și-a întemeiat pretențiile de încasare a datoriilor formulate pe următoarele dispoziții legale: *art. 858 alin. (2), art. 942 alin. (1), (2), art. 947 alin. (1 – 4) din Codul civil*. Pârâtul nu a obiectat expres împotriva aplicării articolelor respective, deoarece s-a referit la faptele cauzei care demonstrează executarea obligațiilor față de reclamant.

17. Judecătorul nu vede motive de a se îndepărta de la părerea reclamantului, astfel încât *a aplicat, în principiu*, următoarele dispoziții legale:

- art. 858 alin. (1 - 2); art. 901 alin. (1) lit. a), f), alin. (5), art. 912 alin. (1), art. 949 alin. (3) din Codul civil.

18. Conținutul normelor de drept va fi dezvoltat în cele ce urmează.

Circumstanțele de fapt și analiza judecătorului.

19. Înainte de a ajunge la concluziile de mai jos, judecătorul a reflectat în mod egal în privința tuturor probelor din dosar. În special, s-a ținut cont de legătură reciprocă și capacitatea lor de a răspunde specific și explicit la chestiunile principale ridicate de participanții în proces (vezi art. 130 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă). Astfel, judecătorul s-a concentrat pe acelea argumente, dovezi și afirmații care au importanță și sunt decisive pentru soluționarea corectă a cauzei civile (*vezi* art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă).

20. *În cazul de față*, judecătorul constată că raportul obligațional dintre părți îmbracă forma unui contract de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020, în baza *art. 1108 alin. (1) din Codul civil*. Conform obiectului contractului, pârâtul s-a obligat să vândă, iar reclamantul s-a obligat să cumpere produse petroliere în cantitățile, asortimentul și prețurile de la panou. În acord cu punctul 3.2, achitarea produselor petroliere va avea loc în cel mult 10 zile calendaristice de la facturarea mărfii. Punctul 3.3, în cazul unei înțelegeri, produsele pot fi furnizate în credit, iar achitarea va avea loc în cel mult 30 de zile bancare (f. d. 11).

21. În același timp, părțile au stabilit următoarele clauze contractuale (f. d. 11):

> *3.4.* În caz de neachitare în termenul prevăzut în contract, *cumpărătorul (pârâtul)* va fi nevoit să achite penalități în valoare de 0,2 % din valoarea mărfii facturate, pentru fiecare zi de întârziere.
>
> *3.5.* Achitarea ulterioară a mărfurilor livrate anterior, suma datoriei se va calcula în dependență de cursul oficial al BNM a leului moldovenesc față de dolarul SUA.
>
> Diferența care se vor forma ulterior vor fi justificate prin facturi fiscale.

22. La 31 iulie 2020, reclamantul și pârâtul au semnat actul de verificare al decontărilor reciproce conform căruia datoria pârâtului este de 659.454, 21 de lei. Din cuprinsul acestui document rezultă existența unei facturii seria EAA nr. 002644676 din 30 iunie 2020 care indică produse petroliere în mărime de 795,4 lei (f. d. 12; 57).

23. Pârâtul a menționat că datoria de 795, 4 lei a fost achitată în baza decontului de avans nr. 00000006 din 30 iunie 2020 (f. d. 64). Reclamantul nu a negat acest fapt, totuși a indicat că soldul final este de 795, 5 lei (f. d. 108).

24. Conform ordinului de plată nr. 2 din 3 septembrie 2021, pârâtul a achitat reclamantului, prin intermediul B.C. „Moldova - AGROINDBANK” S.A., sucursala UNGHENI, datoria în mărime de 200.000 de lei (f. d. 68).

25. Prin somația din 24 noiembrie 2021, reclamantul a cerut de la pârât încasarea datoriei pentru marfa livrată a echivalentului de 26.372, 24 dolari USD, evaluați în lei la data transferului; penalitatea în mărime de 205.003, 15 lei; dobândă de întârziere și prejudiciul cauzat din inflație *în termen de 7 zile de la primirea acesteia.* Totodată, reclamantul a solicitat achitarea

datoriilor la contul acestuia, deținut de B.C. „Moldova - AGROINDBANK” S.A., sucursala UNGHENI (f. d. 20).

26. Conform ordinului de plată nr. 1 din 28 decembrie 2021, pârâtul a achitat reclamantului, prin intermediul B.C. „Moldova - AGROINDBANK” S.A., sucursala UNGHENI, datoria în mărime de 458.658, 71 de lei (f. d. 69).

27. Conform unui document numit „notificare”, pârâtul a menționat că a recepționat o nouă somație al reclamantului la 11 februarie 202, prin care s-a cerut achitarea penalității, dobânzii de întârziere și diferenței de curs valutar. Termenul de achitare a fost fixat până la 10 februarie 2022. În legătură cu recepționarea somației la o altă dată, pârâtul a solicitat un termen suplimentar de 7 zile, dar nu mai târziu la 22 februarie 2022. Documentul *a fost semnat* de administratorul pârâtului, dl Victor BARGAN (f. d. 21).

28. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a susținut că pârâtul nu și-a executat obligația de achitarea a produselor petroliere în mărime de 795, 5 lei. Pe de altă parte, pârâtul a sugerat că a plătit toate datoriile acumulate *cu anumite întârzieri* din motive independente de voința sa. Din acest motiv, judecătorul este chemat să răspundă: ***(i) dacă*** clauzele contractuale pot fi considerate abuzive; ***(ii) dacă*** suma indicată în cererea de chemare în judecată este probată; *și după caz,* ***(iii) dacă*** există o neexecutare a obligației sau ***dacă*** există circumstanțe obiective care justifică neexecutarea obligației.

(i) Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale.

29. Sub acest aspect, se observă că părțile nu au contestat valabilitatea întregului contract de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020. Totuși, pârâtul a subliniat că pretenția privind încasarea unei diferențe de curs în mărime de 612,30 dolari SUA derivă dintr-o clauză neclară a contractului (punctul 3.5). În opinia acestuia, reclamantul a efectuat un calcul după o tratare unipersonală a clauzei cu nr. 3.5 din contract.

30. Judecătorul notează că observațiile pârâtului vizează atât factorii pentru evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale, cât și factorii care influențează interpretarea acestei clauze.

31. *În primul caz*, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sunt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și inteligibil, precum și să fie lizibile (*vezi* art. 1071 alin. (1) din Codul civil). Cu alte cuvinte, reclamantul trebuie să respecte obligația de transparență în contractele dintre profesioniști, în acord cu *art. 1075 alin. (1) lit. a) din Codul civil*. În caz contrar, clauza abuzivă este lovită de nulitatea absolută de protecție (*vezi* art. 1076 alin. (1) din Codul civil). *În al doilea caz,* la interpretarea contractului se va ține cont de natura lui, de interpretarea care este dată acestuia de către părți sau care poate fi dedusă din comportamentul lor de până la şi de după încheierea contractului, precum şi de uzanțe (*vezi* art. 1101 din Codul civil).

32. La acest capitol, judecătorul reține că relațiile comerciale dintre părți au fost analizate *anterior* prin hotărârea Judecătoriei UNGHENI nr. 2c-123/2015 din 19 iulie 2016 (*link)*. Acest act judecătoresc a fost declarat unanim cunoscut (notorietate publică) care nu se cere a fi dovedit suplimentar de părți (*vezi* art. 123 alin. (1) din Codul de procedură civilă). Conform hotărârii menționate, Judecătoria UNGHENI a încasat de la pârât în folosul reclamantului datoria în mărime de 5.064, 75 de dolari USD, cu titlu de *diferență de curs*, prevăzut în punctul 2.2 al contractului de vânzare – cumpărare din 1 aprilie 2013.

33. În asemenea condiții, judecătorul observă că părțile au păstrat o clauză identică privind diferența de curs în punctul 3.5 inclus în *noul* contract de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020. Clauza respectivă se referă la cazul în care mărfurile au fost livrate într-un moment anterior, iar plata pentru acestea nu a fost efectuată. Astfel, suma datorată va fi calculată în funcție de cursul oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei în raport cu dolarul SUA la momentul executării obligației.

34. Drept urmare, pârâtul nu a adus niciun argument care ar convinge că reclamantul a formulat clauza nr. 3.5 din contract cu încălcarea obligației de transparențe. În special, acesta nu a demonstrat că reclamantul a utilizat un limbaj confuz în contract. Dimpotrivă, pârâtul a fost în stare să înțeleagă pe deplin consecințele neexecutării obligației de plată a prețului. Or clauza corespunde cu bunele practici comerciale și uzanțe pe care părțile le au de circa 9 ani.

35. Pe baza celor prezentate, judecătorul respinge obiecție pârâtului de mai sus și menține clauza cu nr. 3.5 în conținutul contractului.

(ii) Justificarea sumei indicate în cererea de chemare în judecată;

36. Cu privire la mărimea datoriei, judecătorul observă că reclamantul a solicitat încasarea sumei bănești care se descifrează în felul următor: *(i)* datoria restantă – 795,50 de lei, evaluați în dolari USD la data achitării; *(ii)* penalitatea – 682.567,92 de lei și *(iii)* diferența de curs – 612, 39 de dolari USD.

37. Instanța de judecată va analiza separat fiecare suma cerută de reclamantă.

38. *În primul rând (i)*, judecătorul notează că o creanță certă oferă un temei solid pentru exercitarea dreptului de a cere executarea silită a obligației. De altfel, creanța este *certă* când existența și valoarea ei rezultă din dovezi suficiente și pertinente.

39. La acest capitol, pârâtul a sugerat că a achitat integral datoria, ce se adeverește prin achitările efectuate la 3 septembrie 2021 și 28 decembrie 2021 în mărime de 658.658, 71 de lei. Cu toate acestea, actul de verificare din 31 iulie 2020 semnat de ambele părți arată o datorie în mărime de 659.454,21 de lei. Prin scăderea plăților efectuate și datoriei restante, rezultă că datoria pârâtului ar reprezenta 795, 50 de lei.

40. În această ordine de idei, judecătorul subliniază că actul de verificare din 31 iulie 2020 cuprinde factura seria EAA nr. 002644676 din 30 iunie 2020 care indică produse petroliere în mărime de 795,4 lei (f. d. 12; 57). Pârâtul a menționat că datoria de 795, 4 lei a fost achitată în baza decontului de avans nr. 00000006 din 30 iunie 2020 (f. d. 64). Reclamantul nu a contestat această plată menționată de pârât. Altfel spus, el nu a sugerat că înscrisul dat *reprezintă* o probă neveridică și nu poate fi luată în calcul la soluționarea cauzei pe fond.

41. În mod corespunzător, neclaritățile privind suma datorată (795,5 lei sau 795,4 lei) constituie niște contradicții în privința valorii acesteia.

42. Totodată, ultima restituire a datoriei a avut loc la 28 decembrie 2021 în urma somației din 24 noiembrie 2021. Pârâtul a transferat pe contul bancar al reclamantul – *lei moldovenești.* Părțile nu au comentat diferența de curs în perioada între trimiterea somației și plății efective. Din documentul numit – „notificare” rezultă că reclamantul a solicitat numai achitarea penalității, dobânzii și diferenței de curs valutar în baza somației din 1 februarie 2021. Judecătorul reține că reclamantul *nu a anexat* somația respectivă (f. d. 21). În plus, reclamantul a calculat diferența de curs doar până la 28 decembrie 2021, deși *urma* să calculeze datoria restantă la data depunerii cererii de chemare în judecată sau la data executării hotărârii.

43. Pe cale de consecință, pârâtul nu mai avea nicio datorie în opinia reclamantului.

44. Așadar, înscrisurile de mai sus descriu circumstanțele într-o ordine cronologică și sunt reținute în calitate de *probe pertinente* care pun la îndoială caracterul cert al creanței cerute de reclamant (*vezi* art. 121 din Codul de procedură civilă). În lumina informațiilor de mai sus, judecătorul consideră că *schimbarea de opinie a reclamantului,* prin includerea datoriei în mărime de 795,5 lei în cererea de chemare în judecată, ar putea indica o intenție ascunsă de a crea aparența unei creanțe existente. Adăugarea datoriei în pofida ultimei somații din 1 februarie 2022 poate fi interpretată ca o strategie prin care reclamantul încearcă să creeze o imagine a unei creanțe certe, în încercarea de a-și spori șansele de a recupera plățile aferente.

45. Prin urmare, judecătorul consideră că datoria restantă în mărime de 795,50 de lei nu este certă și nu oferă reclamantului dreptului de a cere executarea silită a acestei obligații.

46. *În al doilea (ii) și al treilea (iii) rând,* judecătorul constată că reclamantul a prezentat calculele descifrate ale penalității și diferenței de curs (f. d. 16, 18). Înscrisurile au fost semnate de către persoana responsabilă și constituie unica probă pertinentă care ar putea confirma existența sumelor restante (*vezi* art. 137 alin. (1) din Codul de procedură civilă).

47. Totodată, pârâtul a afirmat că mărimea penalității nu corespunde cu situația reală a decontărilor. Cu toate acestea, avocatul acestuia nu a depus niciun efort pentru a prezenta o dovadă, care ar pune la îndoială calculul reclamantului. În absența unor dovezi, afirmația avocatului reprezintă o *simplă* declarație care nu are o forță juridică să influențeze caracterul pertinent și veridic al probelor prezentate de reclamant mai sus.

48. Luând în considerare cele menționate, judecătorul constată că pârâtul nu a adus alte probe decât cele anexate la dosar. Din acest motiv, reclamantul a demonstrat cuantumul pretențiilor privind încasarea penalității și diferenței de curs, *cu excepția* datoriei restante.

(iii) Constatarea neexecutării obligației sau, după caz, existența unor circumstanțe care justifică neexecutarea obligației;

49. *Față de condiția de mai sus,* judecătorul subliniază că neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației (*vezi* art. 901 alin. (5) din Codul civil).

50. În aceste context, se ține cont de faptul că dreptul reclamantului de a cere plățile aferente datoriei nu este reglementat de norme speciale în dispozițiile legale referitoare la contractul de vânzare - cumpărare. Din acest motiv, reclamantul poate să folosească mijloacele de apărare *generale* prevăzute în *art. 901 din Codul civil* conform căruia

> (1) Atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa:
>
> a) să ceară executarea silită a obligației;
>
> b) (...)
>
> f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

51. Conform *art. 912 alin. (1) din Codul civil*, creditorul are dreptul de a obține plata silită a sumelor de bani datorate ajunse la scadență.

52. În corespundere cu punctul 3.5 din contractul de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020, pârâtul era obligat să efectueze plata datoriei în dolari SUA formată pentru mărfurile livrate anterior, dar care nu au fost achitate în termenul stabilit de contract.

53. Este de remarcat că pârâtul a afirmat că a suportat daune materiale considerabile în mărime de 18.440.000 de lei în rezultatul calamităților naturale (seceta), ce se confirmă prin actele de constatare a pagubelor din 21 mai 2020 și 6 august 2020. Cu toate acestea, judecătorul consideră că pârâtul nu a prezentat suficiente motive care ar demonstra că neexecutarea obligației este justificată, în condițiile cerute de *art. 904 alin. (1) din Codul civil*. Astfel, pot fi luate în calcul doar niște ipoteze care ar completa temeiurile de fapt și, după caz, ar conduce la aplicarea acestui articol. În asemenea împrejurări, judecătorul ar substitui pârâtul dacă va admite argumentele acestuia în forma redactată, fapt care ar echivala cu un control din oficiu.

54. Sub acest aspect, judecătorul observă că reclamantul a calculat diferența de curs începând cu perioada livrării mărfii (31 martie 2020) până la restituirea integrală a datoriei (28 decembrie 2021). Rezultă cert că pârâtul nu a efectuat nicio plată întru stingerea datoriei formate, conform punctului 3.5 din contract, ci a stins datoria de bază referitoare la procurarea produselor petroliere (f. d. 18). În timpul audierilor judiciare, pârâtul nu a fost de acord să achite suma respectivă.

55. Pe cale de consecință, pârâtul nu a executat obligația de restituire a datoriei, cu titlu de diferență de curs. Din acest motiv, reclamantul este în drept să obțină suma bănească în mărime de 612, 39 de dolari SUA (*vezi* art. 901 alin. (1) lit. a), f), alin. (5), art. 912 alin. (1).

56. *În ceea ce privește încasarea penalității,* judecătorul subliniază anumite condiții când creditorul poate pretinde plata acestor despăgubiri. Conform *art. 949 alin. (3) din Codul civil*, creditorul poate cere plata penalității în cazul în care a primit executarea *numai* dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

57. Pe de o parte, se amintește că pârâtul a plătit ultima parte a datoriei la 28 decembrie 2021 în urma somației din 24 noiembrie 2021. Ordinul de plată nr. 1 din 28 decembrie 2021 confirmă că banii au fost transferați pe contul pârâtului, prin intermediul B.C. „Moldova - AGROINDBANK” S.A., sucursala UNGHENI (f. d. 69). Este de remarcat că *însuși* reclamantul a indicat banca menționată în somația din 24 noiembrie 2021 (f. d. 20). În astfel de împrejurări, dacă plata se face prin transfer obligația pecuniară *se consideră executată* la data la care suma de bani care a făcut obiectul plății a fost înregistrată în contul prestatorului de servicii de plată al persoanei căreia trebuia să i se facă plata (*vezi* art. 872 alin. (4) din Codul civil).

58. Prin urmare, judecătorul constată că reclamantul nu a prezentat nicio probă, care ar dovedi că suma de bani de mai sus *nu a fost înregistrată în contul acestuia*, deținut la B.C. „Moldova - AGROINDBANK” S.A., sucursala UNGHENI. Respectiv, se consideră că obligația de plată a datoriei scadente a fost executată la 28 decembrie 2021.

59. Mai mult, reclamantul nu a avut nicio obiecție față de achitarea datoriei, ceea ce rezultă din „notificarea pârâtului” care a fost un răspuns la somația reclamantului din 1 februarie 2021 (f. d. 21; *vezi* analiza în punctul 42 – 44).

60. Pe de altă parte, judecătorul reține că reclamantul nu și-a rezervat expres dreptul a cere plata penalității la *data* primirii executării. Este rezonabil de a crede că reclamantul nu ar fi fost în stare să facă acest lucru în aceeași zi, la 28 decembrie 2021. Totuși, realizarea dreptului de rezervare ar trebuie să aibă loc *imediat*, ceea ce ar semnifica fără întârzieri sau amânări excesive. În acest context, cererea prealabilă expediată la 1 februarie 2022 și recepționată de pârât la 11

februarie 2022 nu poate fi considerată ca un element de fapt care ar demonstra respectarea *art. 949 alin. (3) din Codul civil*. De altfel, au trecut peste 30 de zile de la data primirii executării din partea pârâtului. Reclamantul nu a justificat această așteptare.

61. Din această perspectivă, reclamantul nu este în drept să ceară plata penalității, deoarece nu a respectat cerințele cerute de *art. 943 alin. (3) din Codul civil*.

62. În lumina constatărilor de mai sus, judecătorul *hotărăște* că pârâtul este obligată plătească reclamantului suma bănească în mărime de 612, 39 de dolari SUA, în baza punctului 3.5 din contractul de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020. În rest, pretențiile legate de încasarea datoriei restante și penalității *se respinge* pe baza motivelor de mai sus.

CONCLUZIA.

63. Având în vedere raționamentele de mai sus, judecătorul constată că

(i) raportul obligațional dintre părți îmbracă forma unui contract de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020 *în temeiul căruia* pârâtul a acumulat mai multe datorii față de reclamant;

(ii) pârâtul a efectuat ultimele achitări ale datoriei la 3 septembrie 2021 și 28 decembrie 2021 în mărime de 658.658, 71 de lei; iar comportamentul schimbător al reclamantului și lipsa unor probe suficiente a pus la îndoială caracterul cert al creanței în mărime de 795, 5 lei, ceea ce a condus la respingerea acestei sume;

(iii) totodată, reclamantul nu și-a rezervat expres dreptul de a cere plata penalității la primirea executării ultimii părți din obligația sa;

(iv) în final, pârâtul nu și-a executat în mod corespunzător obligațiile referitoare la achitarea diferenței de curs, stabilite într-o clauză contractuală clară și interpretată pe baza practicilor comerciale dintre părți;

(v) astfel, reclamantul are dreptul de a cere respectivă;

(vi) însă a fost decăzut din dreptul de a cere datoria restantă și penalitatea.

64. În consecință, judecătorul ajunge la concluzia de a *admite parțial* acțiunea.

REPARTIZAREA CHELTUIELILOR JUDICIARE.

65. În corespundere cu documentele din dosar și *art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă*, judecătorul hotărăște *să oblige* pârâtul care a pierdut procesul să plătească reclamantului care a avut câștig de cauză suma bănească în mărime de 329, 70 de lei, cu titlu de taxă de stat calculată proporțional cu suma admisă, echivalentă în leul moldovenesc la 24 februarie 2022. Astfel, restul sumelor *se resping.*

66. În continuare, reclamantul a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10.000 de lei. A fost anexat bonul de plată și lista acțiunilor avocatului efectuate pe marginea acestui dosar.

67. În conformitate cu *art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă,* partea care a avut câștig de cauză are dreptul să-i fie compensate cheltuielile de asistență juridică ***(i)*** dacă a fost reprezentată de către avocat și ***(ii)*** dacă a demonstrat că le-a suportat efectiv (real), în mod necesar și au fost rezonabile ca mărime (*vezi* Amihalachioaie vs Republica Moldova, 20 aprilie

2004, parag. 45 – 47; Vasilca vs Republica Moldova, 11 februarie 2014, parag. 43, Buzadji vs Republica Moldova (Marea Cameră), 5 iulie 2016, parag. 130).

68. Judecătorul observă că reclamantul a dovedit îndeplinirea primelor două condiții menționate mai sus.

69. Față de caracterul rezonabil și necesar al cheltuielilor, judecătorul constată că reclamantul a prezentat lista cu acțiuni *fără a indica timpul aferent acestora și costul lor* (*vezi,* în contrast, Vasîlca vs Republica Moldova, 11 februarie 2014, parag. 41; 43). De altfel, stabilirea mărimii onorariilor depinde de mai multe elemente indicate în *art. 64 alin. (6) din Statutul Profesiei de Avocat, în vigoare din 8 aprilie 2011*. *De exemplu*, timpul şi volumul de muncă solicitată pentru executarea mandatului primit sau activității solicitate de client; natura, noutatea şi dificultatea cazului; importanța intereselor în cauză; constrângerile de timp în care avocatul este obligat de împrejurările cauzei să acționeze pentru a asigura servicii legale performante ș.a.m.d.

70. În orice caz, judecătorul observă că avocatul reclamantului a ales un onorariu fix (forfetar), care constă într-o sumă fixă cuvenită avocatului pentru categorii de astfel de servicii profesionale pe care le prestează (*vezi* art. 64 alin. (8), (10) din același Statut). Potrivit avocatului, onorariul lui a fost de 10.000 de lei.

71. Judecătorul *recunoaşte* efortul avocatului și *apreciază* munca depusă în cadrul cauzei. Totuși, acțiunea civilă a fost admisă parțial, ceea ce înseamnă că avocatul a obținut rezultate favorabile doar în 1/3 din pretențiile formulate. Mai mult, evaluarea justă a compensației a fost limitată fără o documentație clară și detaliată a muncii depuse și a costurilor implicate. Circumstanțele respective *justifică* reducerea sumei solicitate.

72. Având în vedere criteriile de mai sus, instanța de judecată consideră rezonabil de a acorda reclamantului cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3.500 de lei.

DISPOZITIVUL

Pentru aceste motive, în numele LEGII,
instanța de judecată

1. *Admite parțial* acțiunea civilă intentată de ***reclamantul*** **Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS”** (INDO – 1007609003101; sediul – raionul UNGHENI, or. CORNEȘTI, str. Pușkin A. 10) împotriva ***pârâtului*** **Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L.** (IDNO – 1005609002410; sediul – raionul UNGHENI, sat. CHIRILENI).
2. *Hotărăşte că pârâtul* Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. trebuie să plătească *reclamantului* Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS” suma bănească în mărime de **612, 39 (șase sute doisprezece, 39) de dolari USD**, în baza punctului 3.5 din contractul de vânzare – cumpărare din 2 februarie 2020, *în măsură* în care clauza respectivă respectă obligația de transparență, reieșind din faptul că părțile au avut o clauză similară în relațiile contractuale anterioare, stabilite prin hotărârea Judecătoriei UNGHENI nr. 2c-123/2015 din 19 iulie 2016.
3. *Respinge* restul pretențiilor, *în special*:

a) încasarea datoriei restante în mărime de 795,50 de lei, *deoarece (i)* creanța nu este certă; *(ii)* de vreme ce actul de verificare din 31 iulie 2020 raportat la achitările efectuate de pârât la 3 septembrie 2021 și 28 decembrie 2021 *demonstrează* că restanța este – 795,44 de lei; *(iii)* care a fost achitată în baza facturii seria EAA nr. 002644676 din 30 iunie 2020, inclusiv ce se dovedește prin fișa de avans din aceeași dată și notificarea din 1 februarie 2022, prin care reclamantul a solicitat numai achitarea penalității, dobânzii și diferenței de curs valutar;

b) încasarea penalității în mărime 682 567,92 de lei, *deoarece (i)* creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării (art. 949 alin. (3) din Codul civil); *(ii)* așadar, reclamantul a primit executarea completă a obligației la 28 decembrie 2021; *(iii)* totuși, la data menționată, reclamantul nu l-a notificat *imediat* pe pârât despre păstrarea dreptului de a solicita penalitatea; *(iv)* de altfel, cererea prealabilă expediată la 1 februarie 2022 și recepționată de pârât la 11 februarie 2022 nu poate fi considerat ca un element de fapt care ar demonstra respectarea art. 949 alin. (3) din Codul civil.

4. *Hotărăște că pârâtul* Societatea Comercială „ECOPOMEX” S.R.L. trebuie să plătească *reclamantului* Societate cu Răspundere Limitată „CORPETROLIS” următoarele sumă bănești:

a) **329, 70 (trei sute douăzeci și nouă, 70) de lei,** cu titlu de taxă de stat calculată proporțional cu suma admisă, echivalentă în lei la 24 februarie 2022. Astfel, restul sumelor *se resping;*

b) **3 500 (trei mii cinci sute) de lei,** cu titlu de compensare pentru cheltuielile de asistență juridică. *Respinge* restul sumei, deoarece (i) acțiunea a fost admisă parțial (1 din 3 pretenții); (ii) nu a fost prezentată o listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate raportat la timpul aferent acestora și costul lor.

5. Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.

6. Hotărârea va deveni definitivă în condițiile art. 254 din Codul de procedură civilă.

Hotărârea judecătorească integrală este pusă la dispoziția participanților la proces, prin remiterea acesteia la domiciliul/sediul lor cunoscut de către instanța judecătorească și prin plasarea pe pagina web – „https://jun.instante.justice.md/”, în ordinea prevăzută de legea procedural civilă.

Constantin CHILIAN
judecător